ADVIES VEILIGHEID

Jeugdraad

BERGENOPZOOM

2022-2023

17-7-2022

Advies Veiligheidsbeleving

Jeugdraad Bergen op Zoom
T.a.v. Jasmijn van Vlimmeren
Het Laag 2
4614 PA Bergen op Zoom

Aan de gemeenteraad van Bergen op Zoom
T.a.v. de griffier
Jacob Obrechtlaan 4
4611 AR Bergen op Zoom

Bergen op Zoom, 22 april 2021

Geachte gemeenteraadsleden,

Veiligheid en veiligheidsgevoel zijn belangrijke onderwerpen. Niet alleen voor een gemeentelijk bestuur, maar zeker voor inwoners van deze gemeente. Het is niet voor niks dat de bekende Abraham Maslow (1943) met zijn, misschien nog wel bekendere, pyramide de behoefte aan veiligheid direct na primaire, fysieke behoeften als honger, dorst en slaap plaatste. Nu is de theorie van Maslow alweer even geleden, maar zijn inschatting over het belang van ervaren veiligheid is door vele wetenschappers bevestigd. Een belangrijke onderzoeker in Nederland op het onderwerp veiligheidsbeleving is bijvoorbeeld Eysink Smeets, Lector Publiek Vertrouwen in Veiligheid en voorzitter van de Onderzoeksgroep Recht & Veiligheid bij InHolland. Over de rol van publieke organisaties hierin zegt hij: “Het is zinvol en mogelijk om werk te maken van de verbetering van veiligheidsbeleving. Er zijn echter geen quick fixes voorhanden: verbetering is slechts haalbaar met een intensieve, fundamentele aanpak, gericht op het brede palet aan factoren dat van invloed is. Zo’n aanpak vereist een lange adem. Een zichtbare, doortastende aanpak van de belangrijkste ‘signal places’ is echter wél op kortere termijn te realiseren.” (2021)

Er is goed nieuws over de ervaren veiligheid in Nederland. De Veiligheidsmonitor 2019 van het CBS laat zien dat in 2012 nog 37% van de Nederlanders zich in het algemeen wel eens onveilig voelde, maar dat in 2019 is dit gedaald naar 32%. Tegelijkertijd maakt het duidelijk dat nog steeds 1 op de 3 Nederlanders zich wel eens onveilig voelt.
Het verschil tussen ‘ouderen’ en jongeren valt op in deze Veiligheidsmonitor. De 15- tot 25-jarigen en 25- tot 45-jarigen voelen zich onveiliger dan 45- tot 65-jarigen en 65-plussers. Zo meldt 40 procent van de jongeren van 15 tot 25 jaar zich over het algemeen wel eens onveilig te voelen, van de 65-plussers is dat 23 procent. Met name bij jonge vrouwen (15 tot 25 jaar) zijn de onveiligheidsgevoelens aanzienlijk groter. Meer dan de helft (54 procent) van de jonge vrouwen voelde zich in het algemeen wel eens onveilig. Op plekken waar veel

jongeren rondhangen, bij uitgaansgelegenheden en bij treinstations is de beleving van onveiligheid het grootst.
Specifieke getallen voor de gemeente Bergen op Zoom zijn, voor zover wij hebben kunnen onderzoeken, niet beschikbaar. Maar het is aannemelijk dat dit landelijke beeld ook in onze gemeente te vinden is. De Veiligheidsmonitor 2021 is wat minder specifiek in de weergave van cijfers en percentages, maar geeft aan dat de situatie in 2021 vergelijkbaar is met die van 2019.

De Jeugdraad vindt ervaren veiligheid, oftewel subjectieve veiligheid, een belangrijk onderwerp. Iedereen moet zich niet alleen veilig kunnen bewegen binnen onze gemeente, maar zich ook veilig voelen en ervaren.
De Jeugdraad herkent daarnaast een aantal duidelijk aanwijsbare plaatsen in onze gemeente waar de ervaren veiligheid minder is. Met de aanwijzing van Eysink Smeets over ‘signal places’ in gedachten heeft de Jeugdraad onderzoek naar deze fysieke plekken gedaan. Dit door een vragenlijst over ervaren veiligheid onder de doelgroep jongeren en jongvolwassenen af te nemen en een analyse te maken van de fysieke situatie per ‘signal place’. Op basis hiervan doet je Jeugdraad per locatie een aantal voorstellen om de ervaring van veiligheid ter plekke te verbeteren.

Uitgangspunt hierbij is de vraagstelling:

Wat kan de gemeente Bergen op Zoom doen om de ervaren veiligheid van haar inwoners, en jongeren in het bijzonder, te versterken op de genoemde locaties?

Enquête en opvallende resultaten

Om te toetsen wat de stand van zaken op ervaren veiligheid onder jongeren in de gemeente Bergen op Zoom is heeft de Jeugdraad een enquête uitgezet.
Een enquête van 12 + 2 vragen die, naast het bevragen van de algemene ervaren veiligheid, ook een aantal specifieke locaties in Bergen op Zoom bevraagd. Er waren 79 respondenten, waarvan 55 vrouwelijk, 19 mannelijk, 2 non-binair en 3 mensen wilden dit liever niet delen. Drie respondenten zijn jonger dan 12, gevolgd door 41 respondenten tussen de 12 en 18 jaar, 20 respondenten zijn tussen 19 en 25 jaar en 15 respondenten zijn ouder dan 26.

Onderstaand een korte opsomming van de meest opvallende uitkomsten. Per locatie is de uitkomst of score van de enquête in de bijbehorende tekst weergeven. Een uitgebreid overzicht van de resultaten vind u in bijlage 2.

Opvallende uitkomsten:

- 54 van de 79 (68%) ervaart zich wel eens onveilig in Bergen op Zoom. Hiervan ervaren 39 van de 79 (49%) zich regelmatig onveilig in Bergen op Zoom.
- 42 van de 55 (76%) van de vrouwelijke respondenten ervaart zich wel eens onveilig in Bergen op Zoom. Waarbij de groep 12 tot 18 jarigen (81%) hier het hoogst op scoort.
- In de eigen buurt voelt men zich over het algemeen veiliger dan op andere locaties in Bergen op Zoom.
- 34 van de 79 (43%) scoort een 2 tot 5 op de vraag “hoe tevreden ben je over de aanpak van de gemeente Bergen op Zoom als het gaat om veiligheid”. De gemiddelde score op deze vraag is een 6 op een schaal van 1 tot 10

- “Het station” en “Tunnelpad (Tuinwijk-Noordgeest)” scoren als locaties het laagst op ervaren veiligheid. Respectievelijk 4,9 en 5,5 op een schaal van 1 tot 10.
- Als meest opgeven maatregelen ter verbetering van ervaren veiligheid worden ‘meer en betere verlichting’ en ‘meer surveillance’ genoemd in deze enquête

De onderzochte locaties

Station Bergen op Zoom
Stationsplein 4A, 4611 BX, Bergen op Zoom

‘S avonds is het tunneltje onder het spoor van treinstation Bergen op Zoom een onveilige plek voor vele scholieren en studenten. In de tunnel hangt verlichting, maar een veelvoorkomend verschijnsel in het tunneltje zijn de vage figuren die er rondlopen. Het komt vaak voor dat er vreemde mensen rond het tunneltje, bij het busstation of voor/achter het spoor lopen die intimiderend overkomen op de scholieren en studenten.

De mensen spreken vaak de scholieren of studenten aan op ongure wijze, door ze te vragen om geld of andere zaken. Hierdoor neemt het veiligheidsgevoel, zeker wanneer het donker is, enorm af in deze omgeving. Het station is natuurlijk een verzamelplaats waar jong en oud samenkomt in Bergen op Zoom. Het is daarom van essentieel belang dat het veiligheidsgevoel aanzienlijk verbeterd dient te worden op deze plek.

We merken dus dat er rondom het OV in Bergen het veiligheidsgevoel van slechte kwaliteit is. Dit ondanks het feit dat het politiebureau zich vrijwel direct bevindt naast deze plekken.

De respondenten in onze enquête gaven een gemiddelde score van **4,9** op een schaal van 1 tot 10 op het onderwerp ‘ervaren veiligheid bij deze locatie.

Voorstellen ter verbetering: Vergroten van het het aantal boa’s/opsporingsambtenaren op deze plek. Er is meer zichtbare beveiliging nodig. Eventuele installatie van meer bewakingscamera’s rondom het OV. Maak dit vervolgens ook zichtbaar voor de gebruikers van het OV, om dit veiligheidsgevoel te versterken.
Daarnaast zou het tunneltje onder het spoor ook ingezet kunnen worden als expositie- of groene ruimte, waardoor deze plek een andere functionaliteit krijgt. En daarmee ook andere bezoekers krijgt.

Jumbo Bergen op Zoom, De Parade:
Burg. van Hasseltstraat 1, 4611 BG, Bergen op Zoom

Bij de ingang van de Jumbo, winkelgebied De Parade, zijn vaak ongure types te vinden, die zichtbaar onder invloed van bepaalde middelen zijn, en/of mogelijke ongepaste opmerkingen maken richting winkelend publiek. Voor de middelbare scholieren, die hier op regelmatige basis tijdens tussenuren verschijnen, kan dit voor een onaangename situatie zorgen. Voor de ingang van de Jumbo bevinden zich enkele palen die voor weinig overzicht kunnen zorgen. Hier kunnen deze figuren zich gemakkelijker achter verschuilen, uit het toezicht van de bewakingscamera’s. Binnenin de Parade is het een relatief kleine plek waar de verlichting slecht is, wat het voor het gevoel onveiliger maakt.

In de avond wordt dit gevoel versterkt, door zowel een toename van de ongure types als een gebrek aan verlichting. Uit de praktijk blijkt dat deze personen herhaaldelijk vragen om geld en/of ongewenste opmerkingen maken tegenover voorbijgangers. Hierdoor voelen studenten en scholieren zich onveilig bij het voorbij lopen/fietsen van deze plek.

De respondenten in onze enquête gaven een gemiddelde score van **6,6** op een schaal van 1 tot 10 op het onderwerp ‘ervaren veiligheid bij deze locatie

Voorstellen ter verbetering: Meer toezicht door grotere inzet van boa’s, opsporingsambtenaren en/of beveiligers van de Jumbo. Daarnaast meer verlichting buiten winkelgebied De Parade, langs de zijkanten van de Jumbo.
Ook kunnen meer gereguleerde opvangplekken voor dakloze of verslaafde mensen het aantal ongure figuren in deze buurt sterk verminderen.

Parkjes nabij VO-scholen
Het Ravelijn:
Ravelijn op Den Zoom
4611 DC, Bergen op Zoom

Plantsoen Bolwerk (nabij ‘t Rijks en Mollerlyceum):
Bolwerk-Zuid, 4611 DX, Bergen op Zoom

Tijdens de wintermaanden fietsen veel scholieren in het donker langs het plantsoen op het Bolwerk, nabij de scholen ‘t Rijks en het Mollerlyceum. Hierdoor wordt de fietssituatie onoverzichtelijk. Daarbovenop verschijnen er in sommige gevallen ongure figuren op dit plantsoen. Dit geeft een onveilig gevoel af voor de scholieren, met name vanwege hun minderjarige leeftijd.

De respondenten in onze enquête gaven een gemiddelde score van **6,2** op een schaal van 1 tot 10 op het onderwerp ‘ervaren veiligheid bij deze locatie

Voorstellen ter verbetering: Meer cameratoezicht in deze omgeving of mogelijk toezicht door boa’/opsporingsambtenaren. Daarnaast zou een toename in straatverlichting op deze plekken de fietsstroken ophelderen, waardoor de verkeerssituatie overzichtelijker wordt.

Boulevard
De Boulevard, 4617 LX, Bergen op Zoom

Het is voor velen niet onbekend dat de parkeerplaats tussen de McDonald’s en zwembad De Schelp op regelmatige basis gebruik wordt voor illegale doeleinden. Dagelijks fietsen / rijden er vele scholieren en studenten op het fietspad langs deze parkeerplaats. Wanneer deze (brom)fietsers deze illegale praktijken in de auto’s zien gebeuren, geeft dit een enorm onveilig gevoel af.

De respondenten in onze enquête gaven een gemiddelde score van **6,4** op een schaal van 1 tot 10 op het onderwerp ‘ervaren veiligheid bij deze locatie

Voorstellen ter verbetering: Zichtbare verbetering van bewaking op het parkeerterrein. Dit kan door middel van plaatsing van meer (zichtbare) bewakingscamera's of meer boa's of opsporingsambtenaren die dit gebied uitvoeriger beveiligen. Er zouden bijvoorbeeld meer (hoge) palen met bewakingscamera's geplaatst kunnen worden, zodat men daadwerkelijk de camera's goed kan opmerken.

'T Appeltje:
Balsedreef 5, 4623 RA, Bergen op Zoom

Naar het Bravis Ziekenhuis toe fietsen brengt de nodige problemen met zich mee. Het fietspad langs 'T Appeltje is een manier om richting het ziekenhuis toe te fietsen. Op deze weg is het te donker om de verkeerssituatie goed te kunnen overzien. Wanneer je deze straat verder uitrijdt is dit minder van toepassing, maar over het algemeen blijft dit een donker weggedeelte. In deze omgeving zijn, met name in de avond, ook de nodige ongure figuren te vinden. Zij zullen hier niet staan voor een boswandeling in de avond.

De respondenten in onze enquête gaven een gemiddelde score van **6,5** op een schaal van 1 tot 10 op het onderwerp 'ervaren veiligheid bij deze locatie

Voorstellen ter verbetering: Meer verlichting plaatsen aan het beginstuk van deze weg, zeker met name bij het fietspad. Daarbovenop mogelijk meer (goed zichtbare) bewakingscamera's ophangen.

Fietstunnel richting Noordgeest:
Prebendepad, 4614 JX, Bergen op Zoom

Veel studenten en scholieren maken gebruik van het fietspad richting Noordgeest en Halsteren. In dit fietstraject bevindt zich ook een fietstunnel bij het Prebendepad. Dit met tegel beklede tunneltje roept bij een grote groep jongeren een onveilig gevoel op. Dit komt mede door het gebrek aan verlichting en de smalle doorgang van de tunnel.

De respondenten in onze enquête gaven een gemiddelde score van **5,5** op een schaal van 1 tot 10 op het onderwerp 'ervaren veiligheid bij deze locatie

Voorstellen ter verbetering: Een toename in het aantal (zichtbare) bewakingscamera's en toezicht in deze buurt. Daarnaast zou de tunnel een stuk aangenamer kunnen worden gemaakt, door meer verlichting en de tegels te vervangen door vrolijke muurschilderingen of een groene ruimte.

Conclusie

De landelijke cijfers van de CBS Veiligheidsmonitor komen redelijk overeen met het beeld uit onze enquête. Een grote groep jongeren, en dan met name vrouwelijke jongeren, voelen zich wel eens onveilig in de stad Bergen op Zoom. De 'signal places' waar Eysink Smeets

over spreekt zijn ook te herkennen in onze stad. Het tunnelpad Noordgeest, maar met name ons station zijn van deze ‘signal places’ in 0164. De subjectieve, ervaren veiligheid moet hier versterkt worden en dit kan met een aantal eenvoudige verbeteringen.

De zichtbare veiligheid wordt met name versterkt door een toename van inzet van boa’s, opsporingsambtenaren en/of beveiligers en beveiligingscamera’s. Goede, misschien zelfs overdadige, verlichting is het meest genoemde verbetervoorstel onder de respondenten van onze enquête. Maar ook het opvrolijken van een aantal ‘schimmige’ plekken zal de subjectieve veiligheid veranderen. Dit opvrolijken kan door middel van decoratie in de openbare ruimte (meer groen, kleurrijke verf, kunst) of juist de plek een aanvullende functionaliteit toe te wijzen, waardoor het publiek van de plek verandert.
Tot slot merkt de Jeugdraad op dat het samenscholen van ongure types op veelal dezelfde plekken in onze stad gebeurd. Voor deze personen zou een gereguleerde hangplek een geschikte optie zijn. Op deze manier verdwijnen deze personen van de plekken waar scholieren en studenten zich bewegen. Waardoor zij met een veiliger gevoel door onze stad kunnen gaan. Nog niet genoemd maar de gemeente zou ook zelfverdedigingslessen kunnen aanbieden aan alle Bergse PO- en VO-scholen, zodat scholieren zichzelf kunnen verdedigen als er zich een onveilige situatie voordoet. Het is algemeen bekend dat zelfverdedigingslessen ook een goede bijdrage aan zelfvertrouwen hebben, wat waar negatief correleert met ervaren onveiligheid.
Bij de onderzochte locaties draagt de Jeugdraad een aantal oplossingen voor om het veiligheidsgevoel op die specifieke plek te verhogen. Deze oplossingen zijn slechts voorbeelden, en de Jeugdraad beschouwt dit advies met name als een uitgestoken hand naar de gemeenteraad om samen te werken aan de beleving van veiligheid in onze mooie stad. Laten we beginnen met het station van Bergen op Zoom

Namens de gehele Jeugdraad van Bergen op Zoom,

Marjolein de Groot
Penningmeester
Opsteller advies

Jasmijn van Vlimmeren
Voorzitter

Bijlage 1 Foto's Advies Veiligheid

Aansluitend op het advies omtrent veiligheid van de Jeugdraad van Bergen op Zoom, treft u in deze bijlage de bijbehorende foto's aan. De foto's duiden op de plekken in Bergen op Zoom, welke staan benoemd en waarnaar verwezen wordt in het advies van de Jeugdraad.

Station Bergen op Zoom
Afbeelding 1 & 2:

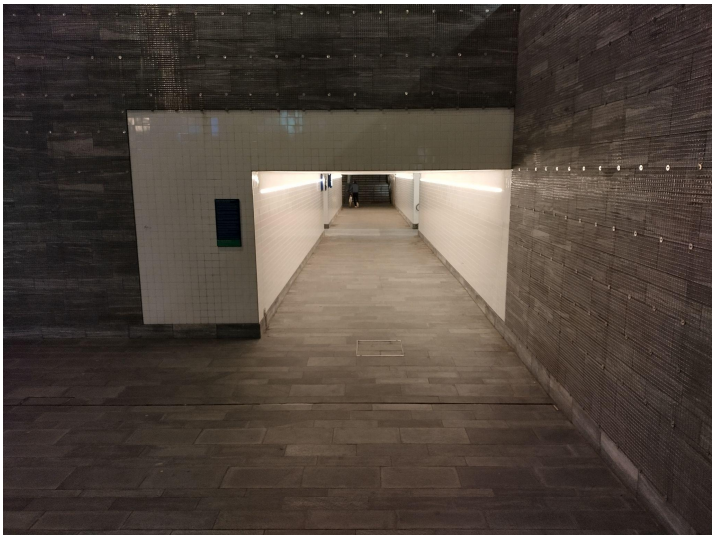

Jumbo Bergen op Zoom, De Parade
Afbeelding 3 & 4:

Afbeelding 4:

Parkjes nabij VO-scholen

Afbeelding 5 Het Ravelijn:

Afbeelding 6 Het Ravelijn:

Afbeelding 5&6: Na zonsondergang

Afbeelding 7&8 (bij het mollerlyceum en rijks):

Afbeelding 9 & 10 (De Boulevard)

Afbeelding 9 en 10; na zonsondergang

‘T Appeltje

Afbeelding 11 (‘T Appeltje)

Afbeelding 12 (Het tunnelpad, fietspad richting Noordgeest)

Bijlage 2 toelichting enquête

Toelichting op de enquête

Doel

De enquête is uitgezet met het doel om middels een steekproef inzicht te krijgen in de ‘ervaren veiligheid’ van jongeren in de gemeente Bergen op Zoom in algemene zin en een aantal specifieke locaties in het bijzonder.

Vorm

De enquête is gemaakt met het programma Google Forms. Vervolgens is de enquête digitaal uitgezet binnen het eigen netwerk van de Jeugdraad en via het mailadressenbestand van leerlingen op middelbare scholen in Bergen op Zoom. Respondenten hadden 7 werkdagen om de enquête in te vullen. De enquête bestaat uit 5 vragen die de algemene ‘ervaren veiligheid’ en ‘tevredenheid van gemeentelijk beleid’ hierover meten. Daarnaast worden 7 specifieke locaties in de gemeente Bergen op Zoom bevraagd. Tot slot middels twee open vragen we naar ‘andere locaties’ waar met zich mogelijk onveilig ervaart en ‘ideeën of advies’ hoe plaatsen veiliger te versterken in ervaren veiligheid.

Analyse

De gesloten vragen zijn gescoord op een 10-punts Likertschaal en de uitkomsten zijn statische geanalyseerd met het statistiekprogramma JASP. Uit deze statische analyse blijkt dat de betrouwbaarheid van de vragen goed is, Crohnbach’s alpha > .70.
De beantwoording van de open vragen is per vraag onder elkaar gezet in Excel in twee tabellen. Deze zijn inductief geanalyseerd door allereerst de kernwoorden per beantwoording te filteren en in een volgende kolom te zetten. Deze kernwoorden zijn vervolgens gecategoriseerd via codering waarbij met hoofdcategorieën is gewerkt. De beantwoording van een vraag door de respondent kon hierdoor een ‘score’ opleveren in meerdere hoofdcategorieën.

Resultaten

Er waren 79 respondenten, waarvan 55 vrouwelijk, 19 mannelijk, 2 non binair en 3 mensen wilden dit liever niet delen. Drie respondenten zijn jonger dan 12, gevolgd door 41 respondenten tussen de 12 en 18 jaar, 20 respondenten zijn tussen 19 en 25 jaar en 15 respondenten zijn ouder dan 26.

Het aantal respondenten maakt dat de resultaten niet één-op-één kunnen worden vertaald naar de gehele populatie jongeren in de gemeente Bergen op Zoom. Wel zijn de resultaten betrouwbaar en valide binnen deze groep.

Beantwoording per gesloten vraag:

1. Voel je je wel eens onveilig in Bergen op Zoom?

Ja	53
Nee	22
Geen antwoord	4

2. Hoe vaak voel je onveilig? 1= weinig tot niet 10 = vaak

Score 1-3 (laag)	40
Score 4-6 (midden)	34
Score 7-8 (hoog)	5

3. Welk cijfer geef je de veiligheid in de gemeente Bergen op Zoom?

Score 1-5 (onvoldoende)	14
Score 6-7 (voldoende)	49
Score 8-10 (goed/uitstekend)	16

4. Hoe tevreden ben je over de aanpak van de Gemeente BOZ als het gaat om veiligheid? 1= erg ontevreden 10 = heel tevreden

Score 1-5 (onvoldoende)	34
Score 6-7 (voldoende)	29
Score 8-10 (goed/uitstekend)	16

5. Hoe veilig voel je je in je eigen buurt? 1= erg onveilig 10= heel veilig

Score 1-5 (onvoldoende)	9
Score 6-7 v(oldoende)	20
Score 8-10 (goed/uitstekend)	46

6. Welk cijfer geef je de veiligheid bij het station in Bergen op Zoom?

Score 1-5 (onvoldoende)	53
Score 6-7 (voldoende)	17
Score 8-10 (goed/uitstekend)	9

6 Welk cijfer geeft je de veiligheid bij de Boulevard

Score 1-5 (onvoldoende)	19
Score 6-7 (voldoende)	37
Score 8-10 (goed/uitstekend)	21

7 Welk cijfer geef je de veiligheid bij de Kiek in de Pot?

Score	1-5 (onvoldoende)	24
Score	6-7 (voldoende)	30
Score	8-10 (goed/uitstekend)	20

8 Welk cijfer geef je de veiligheid bij ’t Appeltje

Score	1-5 (onvoldoende)	21
Score	6-7 (voldoende)	33
Score	8-10 (goed/uitstekend)	24

9 Welk cijfer geef je de veiligheid bij het tunnelpad (Tuinwijk en Noordgeest)?

Score	1-5 (onvoldoende)	40
Score	6-7 (voldoende)	23
Score	8-10 (goed/uitstekend)	13

10 Welk cijfer geef je de veiligheid bij het Anton van Duinkerkenpark

Score	1-5 (onvoldoende)	27
Score	6-7 (voldoende)	34
Score	8-10 (goed/uitstekend)	18

11 Welk cijfer geef je de veiligheid bij Jumbo, De Parade?

Score	1-5 (onvoldoende)	16
Score	6-7 (voldoende)	37
Score	8-10 (goed/uitstekend)	26

Beantwoording per open vraag:

1. Is er nog een andere plek in Bergen op Zoom waar je je onveilig voelt?

Meest gegeven antwoorden:

- Slecht of onverlichten fietspaden. Fietspad naar Huijbergen of route naar Moerstraten
- In de buurt (parkeerplaatsen) van supermarkt of retail. Bijvoorbeeld: Lidl en, Nettorama aan de Antwerpsestraat. AK-markt of Dirk van de Broek.
- Centrum stad na sluitingstijd winkels.

2. Wat zou de gemeente Bergen op Zoom kunnen doen om het gevoel van veiligheid te vergroten?

Meest gegeven hoofdcategorieën:

- Verlichting; veel en meer
- Meer surveillance/boa's/politie icm meer controle op drugs en hangplekken
- Cameratoezicht Beantwoording per gesloten vraag:

Bijlage 3 bronnen

Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. Psychological review, 50(4), 370.

Schram, K., Smeets, M. E., & Hendrikse, T. (2021). Veiligheidsbeleving in Schiedam: Een studie in vijf buurten.

Centraal Bureau voor Statistiek. Veiligheidsmonitor 2019
https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2020/10/veiligheidsmonitor-2019
Centraal Bureau voor Statistiek. Veiligheidsmonitor 2021
https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2022/veiligheidsmonitor-2021/1-inleiding
Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV). Wat is veiligheidsbeleving?
https://hetccv.nl/onderwerpen/veiligheidsbeleving/wat-is-veiligheidsbeleving/